

Leánykoncér (*Rutilus virgo*) a Pécsi-vízből

Sallai Zoltán

Több alkalommal előfordult már, hogy a leánykoncér felhatolt kisebb vízfolyásokba, így korábban megfogtuk már a Lendvában és a Principális-csatornában is. Az NBMR keretében 2019. október 21-én a Pécsi-vízen halásztam Bogádmindszentnél a közúti hídnál (Y571772; X61742), amikor egy adult leánykoncért sikerült fognom. Az egyed minden bizonnyal a Drávából úszott fel, előbb a Fekete-vízbe, majd onnan a Pécsi-vízbe. Az előfordulása azért figyelemre méltó, mert ez lelőhely több mint 23 km-re van a Drávától, míg a Lendvában és a Principális csatornában 5 km-en belül volt

A Pécsi-vízből előkerült leánykoncér (Sallai Zoltán felvétele)

a befogadó folyótól. Ez az észlelés újabb, érdekes adatot szolgáltat ritka endemizmusunk vándorlási szokásairól.

A lápi póc (*Umbra krameri*) utolsó ismert populációja a Felső-Tisza-vidéken

Polyák László, Somogyi Dóra, Antal László, Nyeste Krisztián

A Debreceni Egyetem Hidrobiológiai Tanszéke 2019-ben és 2020-ban a Felső-Tisza-vidéken korábban ismert lápi pócok élőhelyek közül 13 víztér (Szatmár-Beregi-síkság: Báb-tava, Csaronda, Gőgő-Szenke, Holt-Szamos, Öreg-Túr, Pünkösdi-csatorna, Szamossályi-árapasztó, Szipa-főcsatorna; Bodrogek: Bélyi-csatorna, Pallágcσαι-csatorna, Ricsei-főcsatorna, Tiszakarádi-főcsatorna, Szenna-lápi-csatorna) összesen 23 helyszínén végzett halfaunisztikai vizsgálatot, mely során a faj egyetlen egyedét sem tudtuk kimutatni (ellentétben az amurgébbel), sőt a vizsgált lelőhelyek közül 7 ki volt száradva. Ezek alapján úgy gondoltuk, hogy a térségből a faj valószínűsíthetően kivesztült.

A Gelénes közigazgatási területéhez tartozó Zsid-tavon azonban (geokoordinátái: 48.200458, 22.482191), ahol 2017. május 17-én a lápi póc egy példánya már előkerült, 2020. október 7-én a faj 6 eltérő korosztályú egyedét fogtuk. Kísérőfaja az inváziós amurgéb volt, mely sajnálatosan nagyobb egyedszámmal (30) került elő. A lelőhelyet átlagosan 70 cm mély állandó vízborítás, valamint gazdag lápi makrovegetáció, ugyanakkor jelentős arányú (~50%) nyílt víztér jellemezte. A mintavételi helyszín kijelölésében és megközelítésében nyújtott segítségért köszönetünket fejezzük ki a BioAqua Pro Kft.-nek, Sallai Zoltánnak, valamint a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság munkatársainak, Arlett Péternek és Habarics Bélának.

Közel 20 évvel ezelőtt a Szatmár-Beregi-síkságot és a Bodrogeköt magába foglaló Felső-Tisza-vidéken élt a lápi póc egyik legnagyobb Kárpát-medencei populációja. Az inváziós amurgéb hazánkba történő 1990-es évekbeli

A Beregi-síkságon lévő Zsid-tó őszi képe (Nyeste Krisztián felvétele)

bekerülését követően gyorsan és széles körben elterjedt a térségben, és ennek, valamint a szélsőséges vízjárás következtében a pócállomány már a 2010-es évek elejére drasztikusan visszaszorult.

Jelenlegi ismereteink szerint a Zsid-tó a lápi póc utolsó fennmaradt lelőhelye a Felső-Tisza-vidéken. Mivel a láp vízutánpótlása mesterségesen biztosított, így azt a kiszáradás nem veszélyezteti. Ugyanakkor az idegenhonos amurgéb nagy egyedszámban van jelen a víztérben, ami a közeli Báb-tavához hasonlóan a lápi póc végleges eltűnését eredményezheti a Zsid-tóból és ezáltal a Felső-Tisza-vidékről. Az itt élő állomány megőrzése érdekében az amurgéb-populáció rendszeres szelektív halászatát és eltávolítását javasoljuk.